

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/112/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213215732
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová-Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4213215732.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a sudkyň Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej v právnej veci žalobcu: VZ, s. r. o., so sídlom Iža 205, IČO: 31 442 994, zastúpený JUDr. Albína Vágóová, advokátka, so sídlom Ružová 265, Dunajská Streda proti žalovaným: 1. L. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. XXX, 2. V. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. XXX, o uloženie povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcovi sumu ustálenú súdom po vykonanom znaleckom dokazovaní, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 9. januára 2018 č. k. 15C/292/2013-86 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúcom sa náhrady trov konania p o t v r d z u j e s tým, že žalovaní v 1. a 2. rade majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

Žalovaným v 1. a 2. rade sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie zastavil a žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne priznal nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v celom rozsahu. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 144, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP. Uviedol, že uznesením 15C/113/2011-187 zo dňa 18. 06. 2013 bola žaloba žalobcu v časti o uloženie povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcovi sumu ustálenú súdom po vykonanom znaleckom dokazovaní vylúčená na samostatné konanie. Podaním doručeným súdu dňa 25. 09. 2017 žalobca zobrať žalobu späť v celom rozsahu. Pojem „procesné zavinenie“, použitý v ustanovení § 256 CSP sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu (teda aj jej prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzátí žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany (uznesenie Ústavného súdu ČR, II. ÚS 563/01 alebo I. ÚS 469/04). Prvkom zavinenia môže byť aj náhoda napr. odpadnutie predmetu sporu, pretože nič z toho nie je možné pripočítať na ľarchu toho, kto sa iba bránil. Pokiaľ jedna procesná strana zavíní, že konanie muselo byť zastavené, pričom o veci nemôže byť meritórne rozhodnuté a tým zistené, či bola žaloba podaná dôvodne, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania. Pojem „procesné zavinenie“ je pritom nevyhnutné vykladať komplexne a extenzívne. Zásada procesnej zodpovednosti sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. K zastaveniu konania môže dôjsť napr. z dôvodu späťvzatia žaloby, či už úplného, alebo čiastočného (§ 145 CSP), z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania (§ 161 ods. 1 CSP), z dôvodu odstrániteľného nedostatku podmienky konania, ktorý sa nepodarilo odstrániť (§ 161 ods. 3 CSP). Platí, že ak sa pre správanie žalovaného vzala späť žaloba, ktorá bola podaná dôvodne, je žalovaný povinný nahradiť trovy konania, pretože nesporne zavínil zastavenie konania. Ide najmä o prípady, keď žalovaný

po podaní žaloby plnil žalobcovi, v dôsledku čoho žalobca vzal žalobu späť. Pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania v spojení s ustanovením § 256 ods. 1 CSP je súd povinný skúmať, či niektorá zo strán sporu zavinila, že sa konanie muselo zastaviť. V danom prípade súd rozhodol o zastavení konania podľa § 145 CSP, nakoľko žalobca zobral žalobu späť v celom rozsahu. Súhlas žalovaného nebol potrebný, nakoľko k späťvzatiu prišlo pred predbežným prejednaním sporu, resp. pred pojednávaním. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 262 k § 256 ods. 1 CSP. Strana sporu- žalobca- založil vzťah medzi ním a súdom, ako i medzi súdom a žalovaným a taktiež medzi stranami navzájom, čím je nutné uplatniť zásadu procesnej zodpovednosti strany na zastavení konania. Súd je názoru, že žalobca procesne zavinil zastavenie konania tým, že zobral žalobu späť bez uvedenia dôvodu, resp. s poukazom na judikatúru SR, čím vznikol nárok na náhradu trov konania protistrane. Je teda daná príčina, ktorou je správanie sa strany sporu (späťvzatie žaloby žalobcom) a dôsledkom je vznik trov protistrany. V prípade, ak k zastaveniu prišlo z akejsi svojvôle žalobcu, t. j. bez príčiny, ktorá by spočívala v správaní žalovaného (napr. zaplatenie požadovanej škody), musí trovy konania jednoznačne znášať žalobca, ktorý zastavenie zavinil. Súd je názoru, že žalovaný nemôže zodpovedať za vznik trov konania, ktoré inicioval žalobca a ktoré žalobca zobral späť v domnienke, že žaloba už z nejakého dôvodu nie je dôvodná, a to bez ohľadu na to, ako by bolo meritórne rozhodnuté. Žalovaní, ktorí sa iba v konaní bránili, nemôžu niesť zodpovednosť za vznik trov, keď k zastaveniu príde z dôvodu konania žalobcu ako pána sporu. Primárne sa musí brať do úvahy správanie žalobcu, ktorý svojim konaním vyvolal zastavenie konania, pričom zastavenie konania, resp. podanie návrhu na zastavenie konania, nemalo príčinu v správaní sa žalovaného. Rovnako tak ani vznik sporu nebol primárne odvodený od správania sa žalovaných, ale z nepreukázaných tvrdení o vzniku škody správaním sa žalovaných. Teda, ani samotný vznik sporu nemožno jednoznačne dať na vrub správania žalovaných, a vonkoncom sa mu teda nemôže pripísať zavinenie na zastavení konania. Tu treba jednoznačne ako procesné zavinenie zastavenia vidieť späťvzatie žaloby žalobcom, na ktoré späťvzatie nedali svojim správaním žalovaní podnet.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa náhrady trov konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, domáhajúc sa ním jeho zmeny tak, že súd mu prizná 100% náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku považujú za nesprávne a krajne nespravodlivé aj s prihliadnutím na skutočnosti, ktoré súd prvej inštancie mal posúdiť a ktoré existovali v čase podania žaloby, teda po začatí konania, avšak tak neučinil a dospel k nesprávnemu rozhodnutiu. Predovšetkým poukázali na to, že žaloba bola dôvodne podaná a pre správanie sa žalovaných vrátane ich rodičov bolo treba odôvodnene zahájiť konanie na súde o neúčinnosť právneho úkonu. Nie z viny žalobcu sa stalo, že Okresný súd v Komárne nerozhodol v trestnej veci vedenej voči S. a S. R. pod sp. zn. 11T/188/2010. Nie z viny žalobcu sa konanie muselo zastaviť napadnutým rozhodnutím. Je nutné poukázať na skutočnosť, že od podania žaloby vo veci samej 15C/113/2011 uplynulo 7 rokov, od ktorej doby sa zmenila aj súdna prax pre žaloby s totožným predmetom konania. Nutnosť zastavenia konania je následkom ustálenej rozhodovacej praxe pre totožné právne veci, podľa ktorej postačí vysloviť v rozhodnutí neúčinnosť toho-ktorého konkrétneho právneho úkonu a predpokladom na vymoženie následného plnenia od nadobúdateľov z neúčinnosti právneho úkonu je právoplatné rozhodnutie v merite veci, ktorým sa vyhovel žalobe o neúčinnosť právneho úkonu. Návrh o finančné nároky voči žalovaným v 1. a 2. rade v konaní 15C/262/2013 by mohol byť kvalifikovaný iba ako predčasný, čo však nie je totožný pojem s procesným zavinením tak, ako to má na mysli ust. § 256 ods. 1 CSP.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací v zmysle ustanovenia § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a bez prejednaní na nariadenom odvolacom pojednávaní dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto uznesenie v napadnutom výroku týkajúcom sa náhrady trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil, a keďže nárok žalovaných na náhradu trov konania nepovažoval za ich nárok spoločný a nerozdielny, výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie má správne znieť tak, že žalovaní v 1. a 2. rade majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

4. V prejednávanej veci žalobca doručil súdu prvej inštancie dňa 03. 08. 2011 žalobu, prejednávanú na súde pod sp. zn. 15C/113/2011, ktorou sa domáhal, aby súd určil, že darovacia zmluva uzavretá medzi žalovanými v 3. a 4. rade (S. R. a S. R.) a žalovanými v 1. a 2. rade (L. R. a V. R.), ktorá bola zavkladovaná Katastrálnym úradom v Nitre - Správou katastra Komárno pod č. V-937/09, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti: rodinný dom s. č. XXX, ktorý je postavený na parc. č. 5192/100, garáž s. č. 696 stojaca na parc. č. 5192/135, ako aj parc. č. 5192/136 - záhrada vo výmere 412 m², parc. č.

5192/100 - zast. plocha a nádvorie vo výmere 49 m², ako aj parc. č. 5192/135 - zast. plocha a nádvorie vo výmere 41 m², vedené na LV č. XXXX pre katastrálne územie L., je voči žalobcovi právne neúčinná. Súčasne žiadal, aby súd žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť mu sumu ustálenú súdom po vykonanom znaleckom dokazovaní. Uznesením zo dňa 18. 06. 2013 č. k. 15C113/2011-187 súd návrh žalobcu o uloženie povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade zaplatiť mu sumu ustálenú súdom po vykonanom znaleckom dokazovaní vylúčil na samostatné konanie, následne vedené na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 15C/292/2013. Podaním zo dňa 20. 09. 2017, doručeným súdu prvej inštancie dňa 25. 09. 2017, vzal žalobca žalobu v konaní pod sp. zn. 15C 292/2013 v celom rozsahu späť a žiadal konanie v tejto veci zastaviť. Späťvzatie žaloby žalobca odôvodnil tým, že od podania žaloby uplynulo značné obdobie, od ktorého došlo jednak k zmenám v právnej úprave a ustálila sa aj judikatúra, podľa ktorej nárok, ktorý je vedený pod sp. zn. 15C/292/2013, je nárokom predčasným, pretože doposiaľ nedisponuje právoplatným a vykonateľným rozhodnutím OS Komárno sp. zn. 11T/188/2010. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením, ktoré je predmetom preskúmania odvolacím súdom v jeho výroku o náhrade trov konania.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Počnúc dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý zrušil dovtedy platný zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov Občiansky súdny poriadok. Keďže v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ak nie je ustanovené inak), je potrebné na danú právnu vec aplikovať právnu úpravu Civilného sporového poriadku (CSP).

7. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

8. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Pokiaľ žalobca žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného, a teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca.

9. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na meritórny výsledok sporu. Pojem „procesné zavinenie“ sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska.

10. V predmetnej veci súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania tak, že žalovaným v 1. a 2. rade priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, nakoľko žalobca svojím späťvzatím žaloby spôsobil, že konanie muselo byť zastavené. Odvolací súd má rovnako ako súd prvej inštancie za to, že žalobca zavinil zastavenie konania, a preto majú žalovaní v zmysle ustanovenia § 256 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania.

11. S ohľadom na dôvody podaného odvolania žalobcu je potrebné ustáliť, že na konštatovaní záveru o jeho procesnom zavinení zastavenia konania nemá vplyv ani skutočnosť, či bola žaloba podaná dôvodne, alebo nie. Žalobcu k späťvzatiu žaloby nevedlo správanie sa žalovaných, ktorí by boli plní, tak ako sa tento žalobou domáhal. Dôvodnosť podanej žaloby sa pritom posudzuje procesne a bez ohľadu na to, aký by bol výsledok konania, keby k späťvzatiu žaloby nedošlo.

12. Z obsahu návrhu žalobcu na zastavenie konania je pritom nesporné, že k späťvzatiu žaloby pristúpil nie pre dôvody, ktoré by boli vyvolané správaním sa žalovaných po podaní žaloby smerujúcim k splneniu toho, čo žalobou žiadal, ale z dôvodu zmien v právnej úprave a ustálení judikatúry, podľa ktorej nárok, ktorý je vedený pod sp. zn. 15C/292/2013, je nárokom predčasným. S pohľadom na uvedené je potom aj podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačné to, že procesnú zodpovednosť za zastavenie konania nesie

žalobca ako strana sporu, ktorá zavinila zastavenie konania. V tomto ohľade sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktorý v ďalšom poukazuje.

13. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku týkajúcom sa trov konania v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil s tým, že výrok rozhodnutia súdu mal správne znieť tak, že žalovaní v 1. a 2. rade majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, keďže tento nárok na náhradu trov konania nie je ich spoločným a nerozdielnym nárokom, ale samostatným nárokom každého zo žalovaných.

14. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešným žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keď v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo jednoznačné, že im žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).